N^er 12

KURYER LITEWSKI

w Wilnie we Srodę dnia 28 Stycznia v. s. 1825 roku.

Wiadomości Krajowe.

Ostatnia data gazet sankt-petersburskich jest d. 21 stycznia.

Przez Naywyższy Dyplomat, pod dniem 12 grudnia, Xiążę *Gagarin*, Ober-prokuror Powszechnego Zebrania Rządzącego Senatu Departamentow Moskiewskich, nayłaskawiey mianowany kawalerem orderu ś. *Anny* 1szey klassy.

Przez Naywyższy Dyplomat teyże daty, Mistrz Dworu J. C. M., Baron Otto *Munk*, nayłaskawiey mianowany kawalerem orderu ś. *Anny* 1szey klassy.

Przez Naywyższy Dyplomat, pod dniem 9 stycznia, Rzeczywisty radca stanu, *Bibikow*, dyrektor departamentu handlu zewnętrznego, nayłaskawiey mianowany kawalerem orderu ś. *Anny* 1szey klassy. (*R. I.*).

Synowica Ministra narodowego oświecenia, Admirała *Szyszkowa*, Panna Prascewiia *Szyszkówna*, nayłaskawiey mianowana Panną Dworu NN. Cesarzowych.

Panna *Klaudyna Cobbley*, córka Jenerał majora, nayłaskawiey mianowana Panną Dworu NN. Cesarzowych. (*J. d. S. P.*).

Rzeczywisty radca stanu, *Bibikow*, sprawujący obowiązki dyrektora depantamentu handlu zewnętrznego, nayłaskawiey mianowany dyrektorem tegoż departamentu.

Półkownik hrabia *Paraviccini*, mianowany ober-forsztmeystrem lasow w *Bessarabii*, i wyniesiony do rangi rzeczywistego radcy stanu.

P. *Svirin*, wice-dyrektor departamentu żywności i P. *Neihardt*, zarządzający komissyą jeneralnego komissoryatskiego depo woyskowego w *Dubnie*, wyniesieni do rang klassy 5tey i 4tey.

P. *Stratford-Canning*, przybył do *St. Petersburga*.

Kapitan kawaleryi, *Kardaszewski*, pierwszy z kandydatów wybranych przez obywateli, mianowany Prezydentem Izby Kryminalney gubernii słobodzko-ukraińskiey, na mieyscu radcy kollegialnego *Hersewanowa*, który, dla słabości zdrowia, otrzymał uwolnienie. (*J. d. S. P.*).

Ruski Inwalid w Nrze z dnia 21 stycznia, umieścił ogólny obraz działań czasowych Gubernatorów woyskowych i Komitetow częściowych, w rzeczy udzielania wsparcia zniszczonym przez powódź *St. Petersburga* dnia 7 listopada r. z., od dnia rozpoczęcia ich działań, do 28 grudnia 1824 roku. Zbiór tych ogółow jest następujący:

Osób zginionych 480.

Chorych 1,987; z tych: umarło 37, ozdrowiało 1,436; przychodzi do zdrowia 434.

Umieszczono po kwaterach 1,143.

Otrzymało żywność w naturze 15,498, na summę 16,872 r. $50\frac{1}{2}$ k.

Opatrzonych odzieżą: osob 9,856, na summę 73,896 r. $60\frac{1}{2}$ k.

Wsparcie pieniężne: rzemieślikom i przemyślnikom: osób 1,172, summa: 105,811 r.

Różnym osobom wsparcie: na żywność, i na poprawę domow: osob 24,026, summa 702,059 r. $73\frac{1}{2}$ kop.

Summa ogólna wydatkowana: 898,639 r. $84\frac{1}{2}$ kop.

Liczba domow i budowli: zburzonych i zniesionych: 462; zepsutych: zewnątrz 2,039, wewnątrz 1,642.

W tey liczbie naprawiono: uszkodzonych: zewnątrz 1,232, wewnątrz 1,592.

Królestwo Polskie.

Warszawa d 1 lutego.

(*z Gazety Warszawskiey*):

Jego Cesarzewiczowska Mość Wielki Xiążę Mikołay, po 24ro godzinnym pobycie w tuteyszey stolicy, wyjechał d. 30 z. m. wieczorem na powrót do *Berlina*.

Ambassador Francuzki, Hrabia *de Feronays* przybył onegday do *Warszawy*, a zabawiwszy godzin 30, wczora w dalszą drogę udał się do *Petersburga*.

Wyszło w drukarni N. *Glücksberga* i znayduje się we wszystkich księgarniach dzieło pod tytułem: *Kronika Polska przez Prokosza w wieku X napisana, z dodatkami z kroniki Kagnimira, pisarza wieku XI i z przypisami krytycznemi Kommentatora wieku XVIII.* Pierwszy raz wydrukowana z rękopismu nowo wynalezionego, 12mo str. XVIII 292.

Taniec Polski ułożony z Motiwów *Rossiniego* i z wielkiey orkiestry przełożony na Pianoforte przez *Karola Kurpińskiego* Mistrza kapelii dworu Królewsko Polskiego, grany na Benefis JPani *Kurpińskiey* w teatrze Narodowym, wyszedł świeżo z Litografii A. *Brzeziny*.

Dziś upływa lat 40, iak pierwszy raz oświecono ulice *Warszawy* Latarniami. Do tego czasu tylko przed niektóremi pałacami, i to wczasie pobytu właściciela w stolicy, zapalano latarnie. *Urząd Marszałkowski* wydał urządzenie,, iż przed każdym domem mnieyszym iedna, a przed większym 2 lub 3 latarni ma bydź umieszczonych, które będą opalane przez 6 miesięcy zimowych, co wzięło początek dnia 1 lutego 1785 r.

Jeden z *Rzemieślników* kupił od chodzącego po ulicach tandeciarza *Izraelity*, stary nicowany *surdut;* miewał ten surdut na sobie kilkanaście razy, i gdy wybierał się na *wędrówkę*, chcąc naprawić starą podszewkę, znalazł za nią bankocetel *austryacki* na 100 *reńskich*. Chociaż ten niespodziany nabytek był dla niego nader potrzebnym na drogę, jednak starał się troskliwie wyszukać owego tandeciarza, aby mu co z tey znalezioney kwoty udzielić, gdy jednak niemógł go znaleść, przeznaczył 4tą część ubogim, i puścił się w dalszą drogę.

Hiszpania.

Madryt d. 6 stycznia.

(*z Gazety Warszawskiey.*)

Surowy dotąd systemat został od niejakiego czasu złagodzony. Wiele wygnanych osób otrzymało pozwolenie powrótu, i wielu uwięzionych uwolniono. Urzędnikom, których uznano za nie-

mogących się oczyścić z polityoznego postępowania, wyznaczono połowę ich płacy do śmierci. Członków Rady Kastyliyskiey, oddalonych w lutym roku zeszłego, przywrócono do urzędów. Xiążęciu *Frias* pozwolono nosić wielki krzyż orderu *Karola* III, który dostał za rządu byłych stanów. Uwięziony jenerał *Cruz* otrzymał teraz wolność.

Od kilku dni bawi tu posłaniec jenerała *Olaneta*, który przywiózł listy do rządu. Okazuje się z nich, iż *Olaneta* myślał wziąć przewagę nad innemi jenerałami naszemi w Ameryce południowey. Wczasie, kiedy odebrał wiadomość o oswobodzeniu Króla, dowodził w małey prowincyi Peruwiańskiey. Zniosł zaraz konstytucyą stanów i wypowiedział posłuszeństwo Vice-Królowi *Laserna* pod pozorem, iż ten jest konstytucyonistą. Vice-Król, widząc bezskuteczność łagodnych środków, musiał nakoniec użyć siły, i wysłał 8500 woyska przeciwko buntownikowi, którego korpus wynosił tylko 2500 ludzi. Brygadyer *Baldemero-Esporterra*, z polecenia Vice-Króla, wydał d. 5 lutego w *Potozi* odezwę, donosząc Peruwianom, iż wiarołomny *Olaneta*, zuchwały z otrzymanych nagród (gdyż nieco pierwiey został jenerałem majorem) jest zdraycą, i chce się połączyć z powstańcami nad rzeką *Laplata*; lecz Vice-Król potrafi go powściągnąć. *Olaneta* znayduje się jeszcze na granicy Buenos-Ayreskiey. Według powieści kapitana okrętu amerykańskiego, który d. 25 września wypłynął z *Guayaquil*, d. 10 października z *Panama*, a d. 28 października z *Kartageny*, stał wtedy na kotwicy w *Guayaquil* okręt, który d. 16 września wyszedł pod żagle z *Callao*. Rojaliści posiadają miasto *Lima*.

— *Dnia* 18. —

Pan *Zea* ma co raz większą łaskę u dworu. Panowie *Calomarde* i *Ballasteros*, przeciwnicy jego, widząc, iż nie potrafią się utrzymać w ministeryum, starają się o urząd prezesa w radzie skarbowey. Zdaje się, iż Margrabia *Campo Sagrado*, były jeneralny kapitan Katalonii, będzie ministrem woyny.

Dnia 5 b. m. przybył radca nayważszego sądu wojennego do więzienia woyskowego straży bokowey, z rozkazem uwolnienia półkownika *Llanos* i intendenta *Aguilla*.

Zdaje się, iż pobyt tak Xiążęcia Saskiego *Maxymiliana*, w tuteyszey stolicy, jako też francuzów, będzie krótszy, aniżeli mniemano.

FRANCYA.

Paryż d. 18 stycznia.

(*z Gazety Warszawskiey*).

Kanclerz minister sprawiedliwości, kazał nie dawno rozpoznać wypłaty wydatków sądowych w różnych mieyscach. Pomiędzy wielu nadużyciami, z tego powodu odkrytemi, było także i to, iż pisarz pewnego sądu w przeciągu 2 lat podał 25 916 likwidacyi, i za nie wziął 10,336 franków 40 centymow, gdy tym czasem należało mu się za 12,146 likwidacyi tylko 4,856 franków. Niewiadomo jeszcze: czyli urzędnik ten będzie skazany na wynagrodzenie lub też oddalonym zostanie.

We wsi *Aubagne*, w departamencie uyścia *Rodanu*, jest jeszcze zabytek zniesionych praw feudalnych. Właściciel ma prawo pobierać 3 franki od każdego włościanina za pozwolenie, aby mógł upiec chleb we własnym swoim domu: gdyż chleb można tam piec tylko w piecach właściciela. W piętnastym wieku piece te były własnością lenną biskupów marsyliyskich, baronów *Aubagne*; prawo to, równie jak wszystkie inne lenne, zostały wprawdzie przed 33 laty zniesione; lecz je znowu przez tayny układ między rozmaitemi interessowanemi osobami przywrócono.

W *Besieres* skazano na karę pieniężną dwóch tamecznych mieszkańców stryja i synowca, którzy od pożyczanych pieniędzy brali lichwę. Pierwszy musiał zapłacić 30,940 franków, a drugi 5,970 franków.

— *Dnia* 19. —

Vice-Hrabia *Larochefoucault* wyjechał d. 16. b. m. do *Rheims*; dokąd także udali się architekci dyrekcyi uroczystości krajowych dla uczynienia przysposobień do koronacyi Króla Jmci.

Pan *Hyde de Neuville* przybył już do *Brest* na fregacie *Armida*, a jutro wieczorem przyjedzie do *Paryża*.

Onegday umarł tu hrabia *Ferrand*, minister stanu i Par Francyi. Lubo oddawna utracił wzrok i cierpiał ból w nogach, bywał jednak na obradach Izby Parów, aż do dnia, poprzedzającego zgon jego.

— *Dnia* 20. —

Hrabia *de la Pueble et del Maestre*, miał onegday prywatne wysłuchanie u Monarchy naszego, i złożył list wierzytelny, jako poseł Króla Jmci Katolickiego. Pan *James Brown* złożył także na prywatnem wysłuchaniu nowy list wierzytelny jako nadzwyczayny poseł i pełnomocny minister Zjednoczonych Stanów półnoeney Ameryki.

Obrady Izb.

Izba Parów.

Dnia 20 b. m. wybrano członków deputacyi, którzy się mają znaydować w kościele *St. Denis*, na żałobnem nabożeństwie za duszę *Ludwika* XVI. Miał potém hrabia *Portalis* mowę na pochwałę nieboszczyka margrabiego *Maleville*. Nareszcie przyjęto nowego członka Izby, hrabiego *Davoust*.

Izba Deputowanych.

Po wybraniu d. 20 b. m. deputacyi do znaydowania się na żałobnem nabożeństwie, za duszę *Ludwika* XVI, podana przez Pana *Daure* petycya była powodem do żwawych rozpraw. Radzi, aby xięgi stanu cywilnego oddano na powrót duchowieństwu. Pomimo znacznego oporu, petycyą tę, stosownie do wniosku kommissyi, odesłano do ministrów spraw duchownych i sprawiedliwości.

TURCYA.

Stambuł dnia 4 stycznia.

(*z Dostrzegacza Austryackiego*).

Flota Egiptska ze wszystkiemi statkami przewozowemi wypłynęła d. 5 grudnia z zatoki *Marmarissa*, i udała się do wyspy *Kandyi*, a podług nayświeższych wiadomości stała w porcie *Suda*, i (jak się zdaje) myśli jeszcze o wylądowaniu do *Morei*. Okręty greckie wróciły do swoich portow.

Półwysep Morei jest teatrem nayważszych rozterek. W bitwie między woyskiem rządu w *Napoli di Romania* i stronnikami *Kolokotroniego*, oprócz syna jego, poległo blisko 1000 ludzi. Naczelnego dowódcę *Staiko* z 60 innemi jeńcami zaprowadzono wprawdzie do *Napoli*; lecz ten wypadek powiększył jeszcze okrucieństwo woyny domowey. Naczelnicy stronnictwa *Kolokotroniego* oblegli *Trypolizę*. Przemagające stronnictwo wezwało *Goura*, dowódcę w Atenach, człowieka, którego dla despotyczney surowości bardziey się obawiają w Grecyi, niż jakiego baszy tureckiego, aby z trzytysiącznym korpusem swoim przybył do *Koryntu*, dla pokonania nieprzyjaciół swoich. Nietylko od lądu, ale i od morza zaniechali grecy trzymania twierdzy *Patras* w zamknięciu. Wielkie zamieszanie panowało we wszystkich częściach tego kraju.

Właśnie w chwili wybuchnienia tych rozruchow, rząd w *Napoli* był bliskim rozwiązania swego. Unikając zaraźliwey choroby, i nie chcąc doznać losu wice prezesa, prezes *Konduriоti* udał się z rodziną swoją do *Idryi*, zkąd wydał długą i szumną odezwę do greków, zachęcając ich do jedności i wzbudzając męztwo przeciwko nieprzyjaciołom wolności. Inny członek rady wykonawczey, nazwiskiem *Assymachi Folillas*, umknął skrycie, i został pociągniony do sądu, gdyż przez ucieczkę postawił dwóch pozostałych członków wniemożności wydawania ważnych rozkazow. (Według poźnieyszych wiadomości, udał się *Konduriоti* napowrót do *Napoli*).

Gazety Idryyskie z dnia 21 i 24 listopada (3 i 6 grudnia) są pełne narzekań na klęski woyny domowey. Zaklinają *Kolokotroniego*, aby śmierć kochanego jego syna służyła mu za przestrogę, i aby przez dobrowolne poddanie się zapobiegł zgu-

bie oyczyzny. Inny artykuł, umieszczony w tychże gazetach, wyraża co następuje: „Woysko ściągnione dla trzymania *Patras* w zamknięciu, stoi w *Domestika*; żołnierze codzień uciekaią, i ieśli wkrótce nie odbiorą płacy, rozeydą się wszyscy do domu, i *Patras* będzie w tym stanie jak dotąd. Oboz pod *Salona* zwinięty; woysko udało się także do Morei. Wydatki na 8 okrętow, przeznaczonych do zamknięcia *Patras* od strony morza, zostały nadaremnie poniesione; stracono oraz 200,000 piastrów, które dowódcom, maiącym polecenie zamknięcia tey twierdzy od lądu, w gotowiźnie wypłacono. Zamiast użycia woyska i pieniędzy przeciwko *Patras*, użyli ich do działań nieprzyjacielskich przeciwko rządowi.” Następuje potem znowu czuła odezwa do patryotów, urzędników krajowych, żołnierzy, maytków, kapitanów okrętowych, dowódców statkow palnych i t. d. z oświadczeniem, iż gdyby dłużey takie bezprawia cierpiano i surowo ich nie ukarano, czyliż mogliby się kiedy spodziewać pozyskania wolności.

Gazeta Idryyska z dnia 6 grudnia donosi, iż d. 2 tego miesiąca korpus buntowników pod dowództwem *Nikita Stamutetiopoulo* stanął przy *Kusopoidi*, lecz woysko rządowe pod dowództwem ministra spraw wewnętrznych rozproszyło buntowników. „Trzy tysiące romeliotów (pisze daley taż gazeta) pod dowództwem jenerałów *Karatassa* i *Goura* śpieszy na pomoc rządowi; przybyli już do *Koryntu*, i co chwila spodziewani są w *Argos*. Rząd użyje wszelkich środkow przeciwko buntownikom; ci zaś tym czasem oblegają *Trypolizzę*, która nie mało cierpi.“

Teodor Negri, który w pierwszych czasach powstania znakomitą grał rolę, umarł d. 4 grudnia w *Argos* na grasuiącą zaraźliwą chorobę, człowiek ten, zdatny i świadły, miał płonną nadzieię, iż w powstaniu ludu będzie trzymał ster rządu. Wkrótce postrzegł, iż się zawiódł. Zdawało się wprawdzie, że przez niejaki czas miał wpływ naywiększy; lecz powoli poróżnił się ze wszystkiemi stronnictwami, przyłączył swóy los do losu *Odysseusza*, z którym się nie lepiey obchodzono, a nareście został usunięty od wszystkich interessów. Mimo zdatności swojey niemógł nigdzie pozyskać zaufania. *Stanhope* nazwał go nayzdatnieyszym człowiekiem w Grecyi. Wiadomo, iż podczas wybuchnienia rewolucyi w Grecyi, Porta wysłała go w zleceniu dyplomatycznem do *Paryża*; lecz zamiast udania się tam, połączył się z powstańcami. Wkrótce popadł w podeyrzenie u nowych swoich sprzymierzeńców: jedni poczytywali go za bardzo mądrego; drudzy za wiarołomnego; artykuły zaś, umieszczone w gazetach greckich o śmierci jego, dowodzą oczywiście, iż nawet przyjaciele jego maią o nim bardzo obojętne zdanie.

Od granic tureckich d. 12 stycznia.

(*z teyże gazety.*)

Zdaje się, iż Omer basza, który się cofnął do *Arta*, rozpuści większą część woyska swego, gdyż go utrzymać niemoże, nie odbierając żadney wcale pomocy ze *Stambułu*. Poddanie *Missolunghi* jest bardzo korzystnem dla Greków, którzy starannie twierdzę tę na nowo umocnili. Woysko pod dowództwem *Derwisza* baszy niejest liczne, a ostatnie porażki odięły mu zupełną odwagę.

Lubo stronictwo *Kolokotroniego* po śmierci syna jego nieprędko znowu się wzmoże, dowódcy atoli greccy są jeszcze dalekiemi od jedności między sobą. Niechętni opieraią żądania swoje na jednym z artykułow konstytucyi, podług którego wszystkie urzędy władzy wykonawczey jeden tylko rok piastowane bydź mogą, a zdaje się, iż niektórzy utrzymali się na dłużey. Zwołany z tego powodu nowy kongres narodowy ma ułatwić wszystkie nieporozumienia.

Gazety greckie, wychodzące w *Missolunghi*, opisują szczegóły uroczystości, które się zpowodu odniesionych nad flotą Egiptską zwycięztw odprawiły. Naylepszem ich potwierdzeniem było przybycie zdobytych okrętów do *Napoli di Romania*. Eskadra grecka, która ścigała flotę Egiptską aż do *Alexandryi*, niemając już żadnego nieprzyjaciela do pokonania, wróciła do Idryi, aby znaydujący się na niey ludzie, nieco sobie wypoczęli.

Kondurioti wyzdrowiawszy powrócił do *Napoli di Romania*, z licznym korpusem woyska, dostawionym przez mieszkańców wyspy.

Rząd grecki otrzymał ostatnią część pożyczki zaciągnioney w *Londynie*. Że zaś 4 lub 5 milionów piastrów wystarczy na przyszłą kampanią, spodziewa się więc rząd wspomniony pomyślnego jey skutku.

WIADOMOŚCI ROZMAITE.

W *Bagdadzie* jest zegar publiczny, któremu podobnego niema zapewne w Europie. Pokazuje nietylko godziny, minuty i sekundy, lecz oraz dni, miesiące, lata i wieki. Co godzina gra piękny koncert, i na cyferblacie widać zaraz jaki znakomitszy wypadek z życia *Mahometa*. Pokazuje także zaćmienia słońca i xiężyca, i razem służy za barometr i termometr. Wynalazcą jego ma bydź pewny Arab, który nad nim 85 lat pracował. Zegar ten ma teraz 111 lat.

Religia Birmanów, z któremi teraz Anglicy woynę prowadzą w Indyach, ma swe szczególne obrzędy i przepisy. Birmani wierzą, iż dusza węd[r]uje po zgonie człowieka i przechodzi w różne zwierzęta; wolą więc żywić się mlekiem, owocami, roślinami i t. d. niż zabiiać zwierzęta; osobliwie też lękaią się zabić kury.

Niedawno przysłano z Norwegii Królowi Angielskiemu konia nadzwyczaynie małego wzrostu; nie jest on wyższy nad 32 cali, a ma już przeszło lat 4. Koń ten umie różne sztuki tak jak piesek, chodzi za masztalerzem po schodach, pije piwo, kładzie się przy kominie, na którym pali się ogień, i woli jeść chleb, niż obrok.

W *Washingtonie* (Ameryce połud.) miał się żenić jeden z maiętnych kupców, lecz nie znał swey narzeczoney, która mieszkała w *Nowym Yorku*, była córką równie maiętnego kupca i tylko przez listy ułożono małżeństwo. Nowożeniec widział portret oblubienicy, słyszał o jey talentach i dobroci serca, wiedział o znacznym posagu, a to było dostatecznym dla człowieka zatrudnionego handlem i dotąd nieznaiącego miłości. Ułożono dzień ślubu, przybywa Panna młoda, stosując się do woli rodziców, widzą się *Państwo młodzi*, ale niestety! oboje uczuli ku sobie wstręt nieprzezwyciężony; Panna zaklina rodziców, aby jey nieprzymuszali do zostania żoną człowieka, którego, jak się teraz przekonywa, kochać nie może, i kawaler oświadcza, że chętnie odstąpi od zawartey umowy. *Oyciec* Panny, żąda roku do namysłu dla oboyga; jeśli w przeciągu tego czasu trwać będą w téjże postanowieniu, zezwoli na cofnięcie umowy. Natychmiast wielu kawalerów zaczęło się starać o rękę Panny, a wiele osób swatać maiętnego kupca z pięknemi Pannami; upływa rok; oboje oświadczaią, że ta proba była dostateczną, że szukając, śledząc wybieraiąc, ta męża a ten żony, przekonali się, iż byli dla siebie przeznaczeni, a w rocznicę poróżnienia odbył się ślub; w drugą zaś rocznicę, małżonkowie zapewnili, że są nayszczęśliwsi. Ten przypadek, dziennik mod wychodzący w *Londynie*, radzi brać za przykład wielu nowożeńcom.

Wielu doktorów medycyny zapewniło się teraz, że przed niejakim czasem ogłoszona rada doktora *Erger*, mieszkaiącego w Ameryce, aby choruiący na koklusz mieli zaszczepioną *krowią ospę*, w drugim lub trzecim tygodniu po jego zjawieniu się, jest nader użyteczną.

Gazeta *Berlińska* umieściła spis znakomitych osób, które żyć przestały w roku zeszłym 1824, jako to: (podług daty dni): minister duński *Rosenkranc*. *Wiktor Emanuel*, Król *Sardyński*. Lord *Maytland*, wielkorządca *Angielski* wysp *Jońskich*. Kardynał *Konsalwi*. *Langles* uczony w językach wschodnich. *Retelbek* obywatel *Kolberski*, Hrabina *Albani* wdowa po pretendencie. Hrabia *Tauencien* jenerał pruski. Xże Eugeniusz *Leichten-*

)1(

berg b. wice-Król *Włoski.* Xże *Cambaceres* Ex konsul *Francyi.* Humboldt uczony. *Marya Ludwika* Xżna *Łukieska* b. Królowa *Hetruryyska.* Xżna Antonina *Wirtemberska.* Panna *Baturst* młoda bogata *Angielka* (utonęła w Rzymie). *Lareweyer* (Lepo) ex dyrektor towarzystwa wspierającego cierpiącą ludzkość. Xżna *Dewonschire* Angielka. Lord *Byron.* Minister austryacki *Stadion.* *Le Brun* Xże *Placencii* ex konsul Francuz. Panujący wielki Xiążę *Toskański.* Kardynał *Beaset.* Król i Królowa *Sandwichscy.* *Deser* i *Lakretel* uczeni. Król francuzki *Ludwik XVIII.* Jenerał pruski *Tylman* i jenerał rossyyski *Uwarow.*

Gazety *Londyńskie* donoszą, że Król *Angielski* ma osobiście zagaić obrady *Parlamentu.* *Monarcha* znaydował się w *Teatrze* publicznym, na widowisku nowey tragedyi.

Lord *Byron* pokilkakroć oświadczał, że gdyby niebył ożenił się z swą żoną, tedy niepojąłby inney kobiety, jak hrabinę *Guiciold*, teraz przybyła ona do *Rzymu* w grubey żałobie, i ma błagać Oyca ś., aby jey oyciec hrabia *Gamba* został uwolniony. Wielu *Rzymian* ma się połączyć do jey prośby.

Znaleziono teraz w *Anglii* exemplarz wcale nieznaney edycyi jedenastu tragedyi *Szekspira,* drukowanych r. 1603, w których bardzo wiele wierszy i całkowitych myśli nie jest takich, jakie są w poznieyszych edycyach; dowodzi to, że późniey *Autorowie*, a szczególniey *Aktorowie*, stosownie do zmiany gustu i okoliczności, zmieniali pierwotne myśli, gdyż są w tey edycyi tak nieokrzesane wiersze, iż teraz niemogłyby być ani czytane, a tem bardziey deklamowane na scenie.

W *Worle* zakończył niedawno życie *Joel Biskup*, mając lat 103, i zostawił 108 dzieci, wnuków i prawnuków.

Na teatrze *Paryzkim* zwanym *Cyrk Olimpiyski*, gdzie *Frankoni* okazuje swoje dzielne i wyuczone *konie*, teraz codziennie dawaną jest sztuka pod tytułem: *Mazepa*, jest to widowisko nader okazałe, lecz równie okropne: kilka scen wystawia rabunek obywateli *Polskich* przez *Tatarów.*

Dziennik *Mód* donosi, że *Ali Basza*: *Wice-Król Egiptu* takim jest amatorem *kawy*, iż codzień wypija jey 40 filiżanek bez śmietanki i cukru, przyczem nienaśladuje zwyczaju tak powszechnego u *turków* palenia *tytuniu*, jednak często trzyma *cybuk* w ustach nieciągnąc dymu.

W czasie ostatniey powodzi w *Królewcu*, sprawioney przez wichry, tak nazwana *tama Filozofów* została także prawie zupełnie zniszczoną. Służyła ona mieszkańcom miasta za przyjemną przechadzkę; chorzy ludzie używali tam świeżego powietrza; była oraz sławną przez to, iż *Kant*, *Kraus*, i t. d. przechadzali się po niey i dzieła swoje układali. Magistrat tameczny dokłada wszelkich starań, aby to mieysce przywrócić do dawnego stanu, i można mieć nadzieję, iż wielu mieszkańców przez dobrowolne składki przyłoży się do rychłey naprawy.

W kantonie szwaycarskim *Bern* podzielono płacę całego duchowieństwa ewanjelickiego na 7 klass. Naymnieysza płaca pobierana przez pastorów wynosi 1.000 franków, a naywiększa 2 200 franków. 14 Pastorów należących do 1wszey klassy brać będzie po 2.200 franków, 26 z 2giey klassy po 2,000 fr., 27 z 3ciey klassy po 1,800 fr., 27 z 4tey klassy po 1 600 fr., 27 z 5tey klassy po 1,400 fr., 26 z 6tey klassy po 1,200 fr., 23 z 7mey klassy po 1,000 franków.

Pan *Beauvieux*, sukiennik w *Paryżu*, położył d. 11 grudnia na biórku swojém nieco pieniędzy i bilet bankowy na 500 franków. Za kwadrans wchodzi do pokoju i nie znayduje biletu bankowego. Dowiaduje się, iż pies jego chodził i wąchał około biórka. Dano zaraz psu na womity, i wyrzucił z siebie podarty bilet bankowy oraz kilka faktur i próbek sukna. Bank Paryzki, przekonawszy się o całym osobliwszym wypadku, wypłacił wartość zjedzonego przez psa biletu.

Dnia 19 grudnia pochowano w *Magdeburgu* niejaką *Dorotę Geiger*, rodem z *Nordhausen*, która w latach 1813 i 1814 walczyła jako prosty żołnierz w szeregach 26 pólku pruskiego, za wielką sprawę niemiecką, i dała dowody rzadkiego męstwa. Żyła lat 31, i została pochowaną na cmentarzu woyskowym.

Gazeta *Goniec* umieściła pod napisem *Ludożerca* wyrok sądowy wydany na niejakiego *Alexandra Pierce*, który d. 21 czerwca w kraju *Vandemien* stracony został. Urodził się w Irlandyi. Mając lat 26 ukradł 6 par rękawiczek, co go zachęciło do dalszey kradzieży. Był kilkakrotnie schwytany i w więzieniu osadzony; lecz zawsze uciekł i krył się. Należał do bandy łotrów, którzy zostając w odludném mieyscu, takiego doznali głodu, iż żywili się ziołami; lecz ta potrawa nie mogła ich dostatecznie posilić: postanowili wybrać losem jednego zpomiędzy siebie, zabić go, i żywić się jego ciałem. Takie uczty trwały przez czas długi, z dziewięciu już tylko dwóch pozostało, bo reszta stała się pokarmem innych. Zbrodniarz, o którym mowa, pozostał tylko z jednym kolegą, na którego życie czatował; upatrzył więc porę, zabił go, i żywił się jego ciałem. Dostał się potém między ludzi, lecz zawsze miał apetyt na ciało ludzkie; zabił znowu człowieka, i karmił się ciałem; nareszcie tak mu obrzydło życie, iż poszedł do sądu, sam się oskarżył, przynosząc rękę z ostatniego człowieka, jako dowód, że był ludożercą.

---

1. Sąd Podkomorski, za Remissą Sądu Ziemskiego pttu Wileńskiego w roku 1820 apryla 17 dnia zapadłą, dla oddzielenia 4tey części dla córek po zeszłym Józefie Jeleńskim Jenerale woysk Polskich pozostałych, i całkowitego załatwienia przyporuczonych stosunków; w majętności Ambrożyszkach złożony, że stosownie do zapisanego w Protokule na dniu 20 januar. 1825 roku postanowienia, całkowite dzieło do dnia 14 febr. tegoż 1825 roku wezmie do namowy, interessowane strony przez niniejszą awizacyą zawiadamia.

Tadeusz Bystram Podkomorzy powiatu Upitskiego.

Julian Mickiewicz Regent Gran. powiatu Upits: i Podkomor. tegoż pttu.

Kurs wileński na assygnaty od dnia 27 stycznia rubel srebny 3 ruble $76\frac{1}{2}$ kop. imperyał 37 rub. 65 kopiejek.

	Czas obserwacyi.	*Wysokość Barom.*	*Wys. Ther. Réau.*	*Wiatry.*	*Odmiana w powiet.*
Obserwacye meteorologiczne.	dnia 27 godz. 7 z rana	28 cal. 0,0 lin.	— 3 stopni.	Południowy.	Pochmurno
	dnia 28 — — — —	27 — 11,0 —	— 7 — —	Południowy.	Pogoda.

Pozwolono drukować. Z polecenia JW. Wojennego Litewskiego Gubernatora Andrzey Bucharski Rzeczywisty Radca Stanu i Kawaler.

w Drukarni Redakcyi.

DODATEK DO GAZETY KURYERA LITEWSKIEGO N. 12.

Wilno dnia 28 stycznia v. s. 1825 Roku.

2 Императорскаго Воспитательнаго дома отъ С. Петербургскаго Опекунскаго Совѣта симъ вобъяляется, что въ ономъ продается заложенное и просроченное недвижимое имѣніе Витебскаго помѣщика Поручика Игнатія Зеновича, состоящее Витебской Губерніи Себежскаго повѣта въ деревняхъ: Васютинѣ 21, Лакушахъ 2, Бабинковѣ 8, Хйщневѣ 25, Большомъ Корноуховѣ 12, Морозовѣ 34, Клюкинѣ 32, Заборницѣ 17, и Корноуховѣ 16, итого 167 мужескаго пола душъ, со всею принадлежащею къ нимъ землею и всякимъ на оной строеніемъ; для чего и назначаются сроки торгамъ сего года въ маіе мѣсяцѣ: первый 5го, второй 7го и третій 12 числъ. Желающіе купить имѣніе сіе, могутъ являтся въ Опекунскій Совѣтъ показанныхъ чиселъ въ присудственное время, и видеть въ ономъ продаваемому имѣнію опись и условія.

За Экспедитора Мещерскій.

2. Od Rady Opiekuńskiey Sankt-Petersburskiey CESARSKIEGO Domu wychowania ogłasza się ninieyszem: iż w niey przedaje się oddany na ewikcyą i przeterminowany nieruchomy majątek Obywatela Witebskiego, Porucznika Ignacego Zenowicza, położony w Witebskiey gubernii w Siebieżskim powiecie, we wsiach: Wasiutynie 21, Łakuszach 2, Babinkowie 8, Chiszczniewie 25, Wielkim Kornouchowie 12, Morozowie 34, Klukinie 32, Zabornicy 17, i Kornouchowie 16, w ogóle 167 dusz płci męzkiey, ze wszelką do nich należącą ziemią, i ze wszelkiem na niey zabudowaniem; a zatém naznaczają się terminy do targow w miesiącu maju teraznieyszego roku: 1szy 5, 2gi 7 a 3ci 12 dnia. Zyczący kupić takowy majątek, mogą przybywać do Rady Opiekuńskiey w pomienionych dniach, w czasie posiedzeń, i widzieć w niey przedającego się majątku inwentarz i warunki.

Za Expedytora Meszczerski.

2 Lepelska wolna Apteka znaydująca się w naylepszym porządku w Medykamentach i materyałach Aptecznych, uprasza żądających kupić oną, ażeby jawili się sami dla opatrzenia oney i układu z właścicielem Witebskiey gubernii do miasta Powiatowego Lepla, lub też skommunikowania się przez pismo. A. Kirsz.

Koncert.

2. JPan Klodel pierwszy Skrzypak, i JPan Demare pierwszy Wiolonczelista w Kapelii Nayjaśnieyszego CESARZA Wszech Rossyy, przejeżdżając za granicę, będą mieli zaszczyt dać Koncert, którego mieysce i szczegóły ogłoszą się Afiszami.

2. Dnia 30 junii 1824 roku Odstawnemu Majorowi Zielmnickiemu Obywatelowi Powiatu Kobryńskiego, w majątku Brylowie. zginęły z komody następujące papiery: 1) Odstawka pomienionemu Majorowi służąca z woyskowey służby. 2) Karta na 2000 rubli assyg. wydana dnia 8 oktobra 1823 roku przez Jana i Helenę Niepokoyczyckich jego synowi Antoniemu Leyb dragońskiego półku. 3) Takoż karta jemu służąca na 3000 rubli assygn., wydana teyże daty przez żonę tegoż P. Majora. 4) Karta na 7000 złotych. wydana przez Stolnikowicza Korzenieckiego Stanisławowi i Antoniemu Zielmnickim za wziętą arendę folwarku Osownicy. 5) Karta przez ś. p. Alexandrę Łaciską służącą Pułkownikowi Radziszewskiemu z upłatą 500 rubli assygn. 6) Xiędza Józefa Ławrynowicza karta na 700 rubli srebrem. Oczem w Kabryńskim powiecie już opublikowano, aby za znalezieniem były właścicielowi zwrócone.

2. Starostwo Roupiszki zowiące się, w powiecie Wileńskim na trakcie od Malat do Wilna idącym leżące, od Malat milę, od Wilna mil 9 odległe, jest do wypuszczenia w arendę na lat 11 poczynając od dnia 23 kwietnia roku idącego; życzący wziąć one w arendę, o wielości opłaty roczney arendy, i o warunkach arendownego prawa, znaydzie wiadomość, w pałacu JW. Pusłowskiego R.R.S. i K. u jegoż Kassyera JP. Komornickiego.

3. Przy zbiegu zaułków Szklannego i Dominikańskiego w domu Bractwa Rożancowego, w mieszkaniu W. Rennera jest do zbicia pantalon prawdziwy Wiedeński Müllera patentowany, z drzewa indyyskiego saydak, pięknie ozdobiony. Jest także do zbycia łóżko podwóyne mahoniowe wiedeńskiey roboty.

3. Excerpt z protokułu potocznego Ziemskiego powiatu Pinskiego.

Roku 1824 mca xbra 18 dnia. Niżey podpisany zawiadamia przez Kuryera Lit. aby powodem uczynionej umowy o wyprzedaż folwarku Ludynowicz w gubernii Mińskiey powiecie Pińskim położonego, każdy kto ma pieniężną summę za obligami niekwestyonowanemi, u Ur. Teodora Dobrzeniskiego Rotmistrza woysk rossyiskich, na pomienionym folwarku oparte, celem usatysfakcyonowania tychże, jawił one naydaley do roku 1825 maja 1go dnia w Kancellaryi ptu Pińskiego, albowiem w przeciwnym razie utraci prawo poszukiwania na Majątku Ludynowiczach. Kazimierz Abramowski Plenipotent.

Zgodnie z protokułem swiadczę Jan Rodcewicz Płotnicki. Regent Ziemski ptu Pinskiego.

Roku 1825 mca januaryi 12 dnia iż takowe zawiadomienie wolno jest pomieścić w Gazecie Kuryera Lit. zaświadczam Romuald Chrzczonowicz Sędzia Grodzki Wileński.

3. Dziedziczka majątku Bebirw w powiecie Rosieńskim w parafii Girtakolskiey położonego ma zamiar tenże majątek oddać w arendowną dzierżawę z dwóma karczmami na gościncu Jurborskim położonemi, z młynem wodnym, browarem i z naczyniem w nim będącym, tudzież z bydłem rogatym i z całym dobytkiem i ruchomoscią gospodarską w tymże majątku znaydującą się. W którym że na zmianach dwornych wysiewa się żyta purow 100, pszenicy 50, i jarzyny purow 3 , a zbiera się corocznie siana wozow 800, tudzież że robotnik do uprawy roli i do zebrania plonow

jest dostateczny, podaje się do wiadomości. Ktoby więc sobie życzył weyść w umowę z dziedziczką tegoż majątku JW. z Xiążąt Giedroyciow Hrabinią Platerową Chorążyną Inflantską o pomienioną dzierżawę, raczy przybydź do tegoż majątku Bebirw, gdzie o wszystkim z inwentarza na ten cel wiernie sporządzonego, dokładną poweźmie wiadomość, i będzie mógł o rzeczoną dzierżawę ostatecznie ułożyć się z tąż dziedziczką.

Roku 1825 stycznia 14 dnia. Wolno drukować Wileński Ziem. Sędzia Aloizy Jasieński.

CENA NASION

Ogrodowych krajowych i zagranicznych w gatunkach naylepszych znaydujących się do sprzedania w ogrodzie P. Umińskiego za Wileńską Bramą idąc do Zielonego mostu na siennym Rynku naprzeciwko kościoła Sgo Jerzego w Mieście Wilnie pod Nrem 853 położonym.

	Sr. Kop.
Mayranu . . . . paczek	15
Bazyliki i Cząbru ogrodowego . . . . po	15
Ogurkow inspektowych holęderskich długich	15
ditto angielskich białych	15
ditto francuzkich zielonych długich . . .	15
ditto kardyszonow małych	10
ditto gruntowych	6
Melonow w passy wielkich i francuzkich białych . . . . po	15
ditto francuzkich de Pesnas rannych . . .	20
ditto Melonow kandelupow rannych płaskich	20
Kawonow ukraińskich wielkich i francuzkich rannych . . . . po	20
Kalafiorow holęderskich wielkich i cypryyskich rannych . . . . po	30
Pimpinelka i borago czyli ogurecznik do sałaty po	15
Sałaty żółtey ranney inspektowey . łot 1 po	20
Sałaty francuzkiey nakrapianey . . ditto .	15
Sałaty hiszpańskiey wielkich głów przedniey .	25
Sałaty cukrowey wielkich głów . . . po	20
Sałaty rasponki z pod śniegu używaney . . .	20
Sałaty rzymskiey wielkich głów długiey . .	20
Endywii głowiastey fryzowaney zieloney i białey . . . . po	15
Redysy miesięczney ranney różowey i białey po	10
Redysy czerwoney i fioletowey przezroczystey po	10
Redysy letniey czerwoney i białey długiey po	3
Trybulki czyli kerbelu	10
Cybuli hiszpańskiey czerwoney wielkiey . .	10
ditto . ditto żółtey	10
Płodzistu wielkiego	7
Porow zimowych wielkich i letnich . . po	10
Salerow holenderskich wielkich	10
ditto francuzkich gładkich wielkich . . .	12
Szpinaku holenderskiego wielkiego . . łott	3
Szczawiu w gatunku naylepszym	15
Szparagow holenderskich grubych	15
Burakow holenderskich czerwonych ćwikłowych . . . . funt 1	60
ditto angielskich okrągłych ćwikłowych funt 1	60
Marchwi pomaranczowey . . . . . funt 1	60
Galarepy fioletowey i białey . . . łot po	10
Kapusty białey holenderskiey wielkiey . .	12
ditto czerwoney na sałatę	10
ditto włoskiey fryzowaney sałoyki . . .	12
ditto brukselskiey	10
Brukwi żółtey angielskiey	10
ditto czerwoney	10
Jarmużu zielonego i fioletowego fryzowanego po	10
Rzodkwi zimowey czarney i białey . . . po	10
Pietruszki tatarskiey grubey funt 1 kop. . .	70
ditto cukrowey wielkiey ditto	70
Cykoryi ogrodowey grubey ditto	70
Fasolu białego tyczkowego wielkiego funt .	3c
Grochu cukrowego strącza wielkiego ditto .	30

Drzewka fruktowe, Jabłka, Gruszki w różnych naylepszych gatunkach. Agrest angielski wielki we 4ch gatunkach, Porzeczki holenderskie wielkie różowe i czerwone i białe przeroczyste; Maliny amerykańskie wielkie żółte i czerwone, 1 orzechy tureckie. Winogrona. Róża centyfolia blado różowa i biała. Czarna centyfolia; Róży miesięczne w różnych kolorach. Oraz lanicera semper florens i Caprifolium, i tartarica i inne rośliny kwiatowe zimo trwałe do wysadzenia klombow i okrycia altan służące oraz ziół kwiatowych i do użycia potrzebnych. Życzący sobie nabyć za cenę pomierną w tymże ogrodzie każdego czasu dostaną, oraz kanarkow czubatych i żółtych i strokatych można dostać.

Kluczyk od zegarka.

2 W dniu 18 stycznia 1825 zginął kluczyk od zegarka formy podłużno-kwadratowey, złoty, ciemno emaliowany z obwódką niebieską mający we środku kryzolit zielonawy znaczney wielkości. Znalazca raczy go oddać do Murgrabiego Pałacu JW. Jenerała Hrabiego Paca, gdzie przyzwoitą nagrodę odbierze.

Cena produktów na rynkach wileńskich. Niepołożone liczby znaczą, że tych produktów nie było.		Dni Targowe Styczeń Niedziela dnia 25 srebrem ruble	srebrem kop.	assygnat. ruble	assygnat. kop.
Beczka litewska mająca garcy litewskich 144.	Zyta suchego - - - -	5	—	20	—
	— surowego - - - -	4	—	16	—
	Pszenicy ozimey - - -	7	—	28	—
	— — jarey - - - -	—	—	—	—
	Jęczmienia - - - - -	3	30	13	20
	Owsa - - - - - - -	2	28	9	12
	Gryki - - - - - - -	3	30	13	20
	Grochu - - - - - -	5	—	20	—
	Bobu - - - - - - -	—	—	—	—
	Siemienia lnianego - - -	—	—	—	—
	— — konopnego - -	—	—	—	—
	Krup jęczmiennych - -	9	15	36	60
	— owsianych - - -	16	80	67	20
	— gryczanych - - -	14	97 3/5	59	70 1/5
Pud Rossyyski.	Łoju wołowego surowego	1	75	7	—
	— — — topionego	3	50	14	—
	Miodu prząśn. z woskiem	3	—	12	—
	Wosku topionego niebielon.	14	—	56	—
	Swiec woskowych białych	22	—	88	—
	— — - - - żółtych	16	—	64	—
	— łojowych przywoźnych	3	75	15	—
	— — — tu robionych	3	60	14	40
	Włókna towarnego lnu	—	—	—	—
	— — — — pieńki	—	—	—	—
	Siana murożnego - - -	—	18	—	72
	— błotnego - - - -	—	9	—	26
	Faska masła 6 garcowa -	3	—	12	—
	Soli kuchen becz. gar. lit. 48	8	—	32	—
	Piwa krajow. becz. 40 garc.	3	—	12	—
	— dubeltowego - -	—	—	—	—
	Ptastwa po parze indyków	1	50	6	—
	— — — — kur -	—	45	1	80
	— — — — gęsi -	—	50	2	—
	— — — — kaczek	—	—	—	—
Od dnia 18. do 25 stycznia	Chleba razowego funt 1	—	5/4	—	3
	— pytlowego przedn.	—	4	—	16
	Mięsa funt 1 - - - -	—	2¼	—	10
	Wódki garniec 1 - - - -	—	—	—	—